

UN CĂLĂTOR NEOBIȘNUIT DE PE VALEA TROTUȘULUI, ÎN KOSOVO

Bianca-Ștefania BILIBOC¹

bybystefy29@yahoo.com

MOTTO: Călătorul este activ; el se străduiește să meargă în căutarea oamenilor, aventurii și experienței. Turistul este pasiv; el așteaptă să i se întâmple lucruri interesante. El merge „să vadă.”

(Daniel J. Boorstin)

ABSTRACT: This communication aims to present the unknown aspects of culture and civilization of a risk area, due to a conflict, seen through the eyes of a traveler less than usual. A native of Trotus Valley, mister Iulius Bogasiu was participating in several peacekeeping missions in Kosovo, over the period 2006–2011, as a platoon commander. Being impressed by those seen with eyes and soul, he shared us his thoughts, as a challenge for anyone who wants to make a real journey in the Kosovo area. This area was compared by mister Iulius Bogasiu with northern Moldavia in/ our country, because of the large number of churches and monasteries.

KEYWORDS: travel, peacekeeping missions, Kosovo, culture, civilization, progress

Conexiuni istorico-geografice

Valea Trotușului, comparată în perioada interbelică cu Valea Loarei, datorită palatelor și castelelor ridicate de familiile Ghika și Rosetti, este o zonă pitorească, cu oameni și locuri deosebite, care așteaptă să fie descoperită de persoane dornice de explorare și cunoaștere. Deosebit de bogată în resurse naturale, regiunea a fost intens populată încă din paleolitic, iar zorii istoriei au găsit-o pe o treaptă de civilizație similară cu cea din celelalte provincii istorice românești. De-a lungul Văii se află așezările Adjud, Onești, Târgu-Ocna, Doftena, Dărmănești, Comănești, Asău, Palanca și Ghimeș.

¹ Elevă în clasa a XI-a, la Colegiul Tehnic *Dimitrie Ghika* Comănești. Această comunicare a fost prezentată în cadrul Simpozionului național *Dimitrie Ghika-In Memoriam*, ediția a V-a, 2015; coordinator: prof. Bîlbî Petrița

Când ne-am propus să realizăm această comunicare, în căutarea unor călători ai Văii Trotușului pe meleaguri străine, pașii ne-au purtat în comuna Dofteana. Aici l-am întâlnit, în satul Larga, pe domnul Iulius Bogasiu, un călător neobișnuit, pasionat deopotrivă de profesia lui de polițist, dar și de călătorii. Așa am aflat despre misiunea dumnealui în Kosovo. Experiența trăită acolo și impresiile de „călătorie” constituie subiectul principal al comunicării noastre.

Ca așezare geografică, Kosovo este o zonă muntoasă, cel mai înalt vârf fiind Deravica. În partea de vest a țării se găsește Câmpia Metohija și în partea de est Câmpia Kosovo. Cele mai cunoscute cursuri de apă sunt Sitnica, Morava de Sud și Drinul Alb care se varsă în Marea Adriatică. Cele mai mari lacuri sunt Radonjic, Badovac și Batlava.

Înconjurată de munți înalți și răvășita, pe timpuri, de tensiuni entice sângeroase, Kosovo cunoaște acum o renaștere turistică fără precedent. Kosovarii, recunoscuți pentru ospitalitatea de care au dat dovadă de-a lungul timpului, au participat la construcția țării în ultimii ani, transformând provincia într-o destinație cu un potențial turistic deosebit, o provincie puțin cunoscută pe plan internațional până nu demult. De la punctele cele mai importante din capitala Pristina, la mănăstirile și moscheele izolate, Kosovo oferă delicii turistice neașteptate, un teritoriu de o frumusețe nebănuită și o bogată moștenire culturală.

În sud-estul Europei, între Serbia și Macedonia, învecinându-se la vest cu Albania și la sud-vest cu Muntenegru, descoperim Kosovo, un stat recunoscut de multe dintre națiunile lumii, însă nerecunoscut, în mod oficial, de alte state, printre care și România. Numele provinciei vine de la substantivul „kos” care înseamnă, în limba sârbă, „mierlă”.

De-a lungul timpului, pe aici s-au perindat numeroase triburi și etnii, precum dardanii, romanii, avarii, slavii, bizantinii, bulgarii, sârbii și albanezii. Către mijlocul veacului al IX-lea este atestată existența pricipatului sârb, sub conducerea jupanului Vlastimir, care se opune cu succes politicii expansioniste bulgare, acceptând însă influența politică a Bizanțului, de unde primește și creștinismul (cca. 874).²

Prima mențiune a albanezilor între populațiile balcanice datează din secolul al XI-lea, când teritoriul Albaniei se afla sub dominație bizantină. Regatul sârb medieval atinge apogeul puterii sale sub cărmuirea lui Ștefan

2 Radu Manolescu, *Istoria medie universală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980, p. 88

Dușan (1331–1355), care instaurează hegemonia Serbiei în Balcani, într-un moment în care principalii săi rivali, Bizanțul și Bulgaria, se aflau în plină criză. Către mijlocul secolului, întregul teritoriu al Albaniei intră sub stăpânirea lui Ștefan Dușan, dar după moartea sa, în Albania se formează numeroase principate autonome, conduse de aristocrați locali, cele mai importante fiind conduse de familiile Balsha, Thopia și Shapta. Rivalitatea dintre aceste principate a oferit turcilor posibilitatea să ocupe cea mai mare parte a teritoriilor albaneze la sfârșitul secolului al XIV-lea și să le transforme în pašalâc. Expansiunea otomană a intervenit într-un moment în care statele balcanice erau epuizate de luptele pentru supremație în peninsulă, în timp ce, pe plan intern, tendințele centrifugale ale marilor feudali au dus la fărâmițarea lor în zeci de formațiuni politice, incapabile să se opună cu succes armatelor otomane. Una din marile înfrângeri suferite de forțele balcanice, conduse de cneazul sârb Lazăr, a fost cea de la Kosovopolje (Câmpia Mierlei).³ Kosovo a intrat astfel sub dominație otomană.

Regiunea Kosovo a fost un vilaiet din Imperiul Otoman în Peninsula Balcanică, corespunzător actualei provincii Kosovo și a părții de vest a Republicii Macedonene în care locuiau etnicii albanezi. Acesta a fost creat din fosta provincie Rumelia, ca parte a reformei administrative otomane din 1864.⁴

Primul război balcanic din 1912 a permis armatei sârbe să recucească Kosovo și să ocupe Priștina, iar la „Conferința Ambasadorilor” de la Londra (1913), Serbia a căpătat suveranitate asupra Kosovo. La sfârșitul celui de-al doilea război balcanic din 1913, provincia a fost împărțită între Muntenegru, Serbia și Albania.

În Primul Război Mondial, Albania a luptat alături de Austro-Ungaria, care i-a învins pe sârbi și a ocupat Kosovo. Mulți albanezi s-au alăturat atunci armatei austro-ungare și au început o campanie de epurare etnică contra sârbilor. În aceste condiții, peste 100.000 de sârbi și-au părăsit proprietățile din Kosovo și s-au stabilit în nord. Conflictul dintre sârbi și albanezi în Kosovo a atins un punct culminant, fiind marcat de atrocități reciproce. În 1918, Kosovo a devenit parte din Regatul Iugoslaviei, ca provincie autonomă.

3 *Ibidem*, pp. 254–257

4 https://ro.wikipedia.org/wiki/Provincia_otoman%C4%83_Kosovo, accesat în data de 28.07.2015

O dată cu începerea celui de-al Doilea Război Mondial, Kosovo a fost ocupat, pe rând, de italienii care ocupaseră Albania și de germani. Circa 100.000 de albanezi musulmani au fost aduși ca să populeze provincia. În anii războiului, sârbii din Kosovo au fost ținta atrocităților unității SS „Skanderberg”, formată din soldați albanezi. De o cruzime rară, s-a făcut remarcată miliția albaneză „Vulnetari”. Se estimează că, în urma atrocităților comise de albanezi în timpul războiului, au fost masacrați circa 40.000 de sârbi, alți 100.000 emigrând forțat.

În timpul regimului comunist, în anii '80 ai secolului trecut, ca urmare a unei politici care a favorizat emigrația albanezilor în Kosovo, procentul acestora a ajuns la 77% din populația kosovară. Constituția Iugoslaviei din 1974 garanta provinciei Kosovo dreptul la autoguvernare, ceea ce a dus la adoptarea unei programe școlare asemănătoare celei din Albania. După moartea lui Iosip Broz Tito (conducătorul Iugoslaviei comuniste până în 1981), albanezii au organizat în Kosovo prima revoltă: studenții albanezi de la Universitatea din Priștina au aprins „fitilul”. Cetățenii sârbi și muntenegreni sunt bătuți, casele lor incendiate, magazinele jefuite, bisericile ortodoxe devastate.

La violențele albanezilor din Kosovo, reclamate de sârbi, poliția nu a luat nici o măsură. Acest fapt i-a deteminat pe mulți sârbi să apuce calea emigrației, iar casele părăsite și terenurile lor au fost imediat ocupate de albanezi. Sârbii rămași în Kosovo protestează: în 1986 are loc prima contra-manifestare, atunci când intelectualii sârbi, sub egida „Academiei Sârbe de Știință și Arte”, redactează un memorandum, în care solicită revocarea autonomiei provinciei Kosovo.

În 1987, Slobodan Miloșevici a vizitat Kosovo și a declarat sârbilor kosovari la un miting: „Nimeni nu are dreptul să vă mai molesteze!”

În 1990, guvernul sârb a modificat Constituția și a redefinit statutul Kosovo drept regiune a Serbiei. Albanezii au adoptat și ei o Constituție și chiar au organizat alegeri ilegale. La data de 22 septembrie 1991, regiunea a fost declarată stat independent, autointitulându-se Republica Kosovo și un an mai târziu a fost ales primul președinte, Ibrahim Rugova.

În 1997, s-a format Armata pentru Eliberare din Kosovo, UCK, care s-a angajat într-o luptă de gherilă împotriva forțelor sârbe, ceea ce a dus la războiul din 1998–1999. În martie 1998, armata iugoslavă a declanșat în Kosovo acțiuni contra separatiștilor albanezi. În lunile care au urmat, sute de albanezi au fost uciși și peste 500.000 au fost siliți să emigreze din Kosovo.

Evoluția evenimentelor a fost marcată de intervenția NATO și a statelor occidentale, ceea ce a dus la Acordul de la Rambouillet, care prevedea: retragerea forțelor armate iugoslave din Kosovo, dezarmarea UCK și o forță de pace NATO în Kosovo (adică pe teritoriul Serbiei). Întrucât Iugoslavia nu a fost de acord cu aceste prevederi, NATO a intervenit cu forță armată, având loc mai multe bombardamente asupra Iugoslaviei. Pe 5 iunie 1999, grupul G-8, cu Rusia pe post de mediator, a semnat o înțelegere cu Iugoslavia, care a pus capăt bombardamentului. Ambele părți semnatare au făcut unele concesii: Belgradul accepta să acorde provinciei Kosovo o „autonomie substanțială”, să-și retragă din provincie forțele speciale și pe cele paramilitare, să permită reîntoarcerea refugiaților de orice etnie și să accepte prezența în Kosovo a unei forțe militare de supraveghere a înțelegerii, în care NATO avea participarea principală, iar Iugoslavia obținea în schimb, respectarea integrității sale teritoriale. Înțelegerea menționa că provincia Kosovo este parte a teritoriului sârb.

În jur de 200.000 de sârbi au fugit de represaliile separatiștilor albanezi. Nemulțumiți că ei erau încă parte a teritoriului sârb, la 17 martie 2004, o revoltă de proporții a albanezilor din Kosovo s-a soldat cu zeci de morți printre sârbi, incendierea unor biserici și mănăstiri ortodoxe, și numeroase confruntări între sârbi și albanezi.

Negocieri internaționale au început în 2006 pentru a stabili un statut final pentru Kosovo. Trimisul special ONU, finlandezul Martti Ahtisaari, și-a început activitatea în problema Kosovo în februarie 2006. La sfârșitul anului 2007, comisia de mediere și-a recunoscut neputința de a convinge părțile să accepte planul ONU pentru un Kosovo independent sub supraveghere internațională.

La 17 februarie 2008, Hasim Thaci, premierul Kosovo, a anunțat statutul de independență pentru provincia din sudul Serbiei, fiind tot atunci recunoscută de majoritatea țărilor de pe glob ca stat independent, în ciuda protestelor Federației Ruse.⁵

„Călător”, în misiune de pace

KFOR (Forțele din Kosovo) sunt o forță militară condusă de NATO cu scopul menținerii păcii în Kosovo, fiind sub administrația ONU după

5 <https://fotopoeziemuzica.wordpress.com/2008/06/11/problemele-fostei-iugoslavii-2-conflictul-din-kosovo-1998-1999/>, accesat în data de 28.07.2015

sfârșitul războiului din Kosovo. KFOR s-au format în anul 1999 și au intrat în Kosovo deoarece, în acea perioadă, conflictele etnice în zonă erau uriașe, motiv pentru care un million de refugiați au părăsit regiunea.⁶

România a participat și continuă să participe la eforturile aliate de asigurare a securității în Kosovo. Având în vedere nerecunoașterea de către România a independenței declarate de Kosovo, participarea trupelor românești la KFOR s-a circumscris în permanență exclusiv dimensiunii de securitate, respectiv îndeplinirii sarcinilor inițiale ale KFOR.

Unul dintre participanții din partea României la misiunile KFOR, este domnul Iulius Bogasiu. Originar de pe Valea Trotușului, a participat la mai multe misiuni de menținere a păcii în Kosovo, în perioada 2006–2011, în calitate de comandant de pluton. Fiind pasionat deopotrivă de munca sa, dar și de călătorii, domnul Bogasiu a îmbinat utilul cu plăcutul, privind misiunea și ca pe o oportunitate de a cunoaște oameni și locuri, obiceiuri și tradiții dintr-o zonă care, deși aproape de noi, este considerată inaccesibilă din cauza războiului.⁷

Primul contact cu zona Kosovo a avut loc în urma participării la un curs de perfecționare, imediat după absolvirea Academiei, în 2003, la care au luat parte reprezentanți ai mai multor state din zona balcanică, printre care Serbia și Albania. Apropierea de reprezentanții sârbi a trezit în tânărul și neobișnuitul „călător” interesul pentru zona respectivă și dorința de a călători, în același timp cu desfășurarea activităților profesionale, într-o zonă atât de apropiată de România, din punct de vedere geografic și totuși total necunoscută.

În urma unui curs de aproximativ șase luni, timp în care a învățat, alături de unitatea de poliție din care făcea parte, tehnicile de control al mulțimilor și de escortă, măsurile de apărare și protecție a bazei și cele de protecție medicală, dar s-a și familiarizat cu ideea că urma să plece într-o zonă de risc, dorința i s-a îndeplinit în anul 2006, când, la numai 26 de ani, a participat din partea României ca și comandant de pluton în cadrul unei unități de poliție specială, așa-zisele „căști albastre”, în zona Kosovo. Primele două misiuni s-au desfășurat sub mandatul Națiunilor Unite, fiecare dintre ele, în decursul unui an de zile, 2006–2007, respectiv 2009–2010, și au avut ca scop normalizarea relațiilor pe plan local între

6 <https://ro.wikipedia.org/wiki/KFOR>, accesat în data de 29.07.2015

7 Domnul Bogasiu Iulius, în vârstă de 36 de ani, originar din comuna Dofteana, județul Bacău, ne-a acordat un interviu în data de 14 iulie 2015.

populația sârbă și populația albaneză ca urmare a conflictului din Kosovo, dar și asigurarea escortelor pentru preoții, călugării și demnitarii care aveau nevoie de protecție ridicată. „Părinții considerau că dau dovadă de puțină inconștiență – mărturisește domnul Bogasiu – dar eu știam că fac parte dintr-o structură de elită a țării noastre pe care o reprezentam acolo și că era o misiune foarte bine organizată, fapt ce nu a exclus total riscurile, dar din punctul meu de vedere erau niște riscuri și compromisuri acceptabile.” Chiar dacă au existat situații în care le-a dat dreptate alor săi, precum cele de combat în care s-a tras asupra lor cu diferite tipuri de armament, „exact ca în filmele de la Hollywood”, în unitatea pe care o conducea nu au existat victime, deoarece le-a impus colegilor săi un standard foarte ridicat, astfel încât au evitat situațiile pe care nu le puteau controla.⁸ De asemenea, a acordat o atenție foarte mare relațiilor interpersonale cu cei 32 de oameni pe care îi avea în subordine, fapt pentru care, indiferent de problemele pe care aceștia le aveau, a reușit să-i mențină focuși asupra scopului misiunii, obiectivele nefiind puse în pericol.

În urma primei misiuni, a fost atras să se întoarcă în Kosovo: „mi-a plăcut ce am descoperit în prima misiune, m-am simțit oarecum legat de ce am făcut, de oameni, de locurile care erau acolo și am considerat că mai aveam niște lucruri de finalizat, drept pentru care am aplicat și pentru următoarele misiuni.”⁹

În 2010 s-a făcut transferul de la misiunea Națiunilor Unite la o misiune inițiată și condusă de Uniunea Europeană, care s-a desfășurat în perioada 2010–2011, iar în cadrul acestei misiuni, domnul Bogasiu a făcut parte dintr-o unitate de protecție. Mandatele și obiectivele nu s-au schimbat foarte mult; în ambele cazuri a fost vorba despre menținerea păcii între cele două populații: sârbii și albanezii. Deși nu se puteau lăsa păcăliți de aspectele de prietenie și să le neglijeze pe cele de siguranță, faptul că au relaționat și au păstrat oarecum legătura cu populația locală a făcut ca, o dată cu trecerea la misiunea Uniunii Europene, să fie singura unitate de poliție tolerată în zona respectivă: „polonezii, când intrau erau atacați cu grenade și cu mitraliere, francezii nici nu îndrăzneau să treacă podul... ulterior au intrat și ei.”

8 Din interviul realizat cu domnul Bogasiu, în data de 14.07.2015

9 Din interviul realizat cu domnul Bogasiu, în data de 14.07.2015

Kosovo – teritoriul celor „20 de ibrice de cafea”!

Pentru „călătorul” nostru, această misiune a reprezentat și o ocazie de a cunoaște oamenii din acele locuri, obiceiurile și tradițiile, stilul de viață și mentalitatea lor. Având primele două misiuni în zone cu populație majoritar sârbă și ultima misiune în Priștina, zonă cu populație majoritar albaneză, a observat diferențele de cultură existente, dar și efectele pe care războiul le-a avut asupra oamenilor.

„Oamenii din acele locuri sunt extrem de simpli și de călduroși ca și ai noștri”, mărturisește domnul Bogasiu.¹⁰ Dacă plecăm de la premisa faptului că sârbii consideră Kosovo ca fiind leagănul civilizației și culturii lor, această zonă poate fi asemănată cu nordul Modovei ca și densitate a bisericilor și mănăstirilor ortodoxe, în zona Pea Pecs aflându-se biserica în care, secole la rând, și-a avut sediul biserica ortodoxă sârbă. Mănăstirile sunt extrem de vechi și de frumoase, iar turiștii, care nu erau conștienți de așa-zisul pericol, chiar veneau să le viziteze și rămâneau uimiți de felul în care acestea arătau. Cei care țin greul în zona respectiv sunt călugării. Ei sunt cei care duc mai departe principiile și valorile, încearcă să le dezvolte, să obțină tot felul de burse și ajutoare, dar sunt momentan decupați din context și trăiesc izolați în lăcașurile lor.

„Sârbii seamănă în proporție de 99% cu poporul român”¹¹ – după cum spune „călătorul” nostru neobișnuit – datorită legăturilor ancestrale, motiv pentru care porturile tradiționale ale sârbilor, modul în care sunt celebrate sărbătorile creștine, dar și desfășurarea anumitor ceremonialuri, precum, nunta (de trei zile și trei nopți), botezul, înmormântarea, sunt asemănătoare cu ale noastre.

Albanezii sunt o populație primitoare, interesantă și în mod evident au o influență din parte Turciei, poate și prin prisma faptului ca sunt musulmani. Aceștia trăiesc într-un sistem cvasi-tribal, întrucât nu au proprietățile delimitate, consiliul bătrânilor este cel care conduce și hotărăște totul, iar oamenii se ajută între ei cu orice au nevoie. Albanzii respectă tot ce înseamnă obiceiuri religioase musulmane, sunt foarte uniți în familie și preferă să trăiască după legile tradiției, decât să accepte legile și decretul care s-a încercat să li se impună. Sunt mult mai încăpățânați decât celălaltă categorie de populație. Când au un obiectiv se coalizează și se

¹⁰ *Ibidem*

¹¹ *Ibidem*

mențin pe direcțiile pe care și le stabilesc. În cultura din zona respectivă, bărbații au rolul de conducători, sfătuitori, îndrumători, iar femeile sunt delegate cu mult mai multe sarcini decât bărbații. Ospitalitatea reprezintă în sine un ritual, albanezii oferind fiecărui musafir în parte câte un ibric de cafea, alături de o ceșcuță. Unitatea de poliție condusă de domnul Bogasiu a beneficiat și ea de această ospitalitate, astfel că mereu erau serviți cu 20 de ibrice de cafea, alături de 20 de ceșcuțe: „Le-am spus de fiecare dată să pună cafeaua direct în cană – ne relatează domnul Bogasiu – dar ei veneau mereu cu 20 de ibrice din acelea mici de alamă și 20 de cești. Dacă la ei așa era obiceiul, așa făceau.”

Războiul din Kosovo a avut consecințe grave asupra ambelor populații. Din păcate, o dată cu retragerea administrației sârbești, a dispărut și tot ce înseamnă documentație. Zone întregi, care au fost cândva locuite de populația de o anumită etnie, au fost devastate de populația de celălaltă etnie, satele au fost arse sau părăsite și au rămas așa până după terminarea războiului, atât sârbii, cât și albanezii acționând foarte violent, pornind de la decapitări și până la decimarea unui sat întreg. Conflictul a afectat în mod vizibil populațiile locale, întrucât sate întregi au fost izolate cu scopul de a fi protejate: „Am văzut sate în care, de aproximativ 7–8 ani de zile, nimeni nu ieșea și nimeni nu intra decât după ce treceau de filtrul de securitate internațional asigurat de armate de menținere a păcii. Singurul care avea acces la internet era preotul și învățătorul de engleză. Era un sat sârbesc de aproximativ 400 de oameni, ermetic închis, înconjurat de 3 rânduri de sârmă ghimpată. A fost izolat cu scopul de a fi protejat, dar totuși oamenii erau extrem de afectați.”¹²

Lucrurile se îndreaptă totuși spre o stare de normalitate. Spre deosebire de anul 2006, când trupele KFOR au străbătut o porțiune de 100 de kilometri în 10 ore, în anul 2011 deja se construise o autostradă cu patru benzi pe sens. Prezența continuă în acea zonă a forțelor de menținere a păcii, i-a schimbat pe oameni, făcându-i mai civilizați. La început, restaurantele puteau fi numărate pe degete, pe când acum, lucrurile au evoluat, supermarketurile fiind prezente la tot pasul. Deoarece Kosovo este recunoscut ca și stat independent de majoritatea țărilor Națiunilor Unite a contribuit la dezvoltarea nivelului de civilizație. Proiectul de infrastructură a fost susținut internațional, iar comunitățile locale au beneficiat de un

12 *Ibidem*

real sprijin, în sensul în care le-a fost pus pe picioare micro-climatul economic. Chiar și călugării din zonă, izolați la început, sunt integrați treptat în comunitate: „În ultima misiune – spune domnul Bogasiu – am văzut o deschidere, foarte mulți dintre ei au învățat limba locală, se exprimă în albaneză, ies și fac cumpărături în zonele limitrofe. Adică, de la a-i escorta numai în vehicule blindate, acum încearcă și se pare că reușesc să recreeze o legătură.”

În semn de recunoștință

După patru ani de la terminarea misiunii, îl găsim pe domnul Bogasiu în casa părintească din Dofteana. Pe peretele de la răsărit străjuie icoana pe care i-a adus-o mamei sale din Kosovo, icoană care, alături de fotografii și cuțite militare adăugate la colecția deja existentă, îi reamintește zilnic de experiența trăită în acea zonă. În prezent, intenționează să împărtășească această călătorie cu cei dragi: „Chiar intenționez să împărtășesc și cu cei dragi și să facem o vizită acolo pentru că una e să și se povestească și alta să trăiești și să vezi cu ochii tăi. E o zonă de conflict pe care poți să o accesezi, dacă vrei o călătorie deosebită, pe care să o ții minte.”

Undeva, într-un raft, se află un alt semn de recunoștință, de data aceasta, din partea țării, „pentru curajul și devotamentul dovedite în timpul executării unor misiuni internaționale de menținere a păcii sub egida ONU, desfășurate în Kosovo”, unde domnul Iulius Bogasiu s-a evidențiat „prin acte exemplare de curaj și competență profesională”. Este vorba despre Ordinul Virtutea Militară în grad de Cavaler, cu însemn de război, conferit domnului locotenent Bogasiu Constantin Iulius-Constantin, prin Decretul nr.1.365 din 6 decembrie 2006, emis de președintele României.¹³

¹³ MONITORUL OFICIAL nr. 988 din 11 decembrie 2006, accesat în data de 27.07.2015

Bibliografie:

- [1] Berstein, Serge; Milza, Pierre, *Istoria Europei*, volumul V, Editura Institutul European, 1998;
- [2] Carpentier, Jean; Lebrun, François, *Istoria Europei*, Editura Humanitas, București, 1997;
- [3] Manolescu, Radu, *Istoria medie universală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980;
- [4] Stoica, Corneliu, *Valea Trotușului. Enciclopedie*, Editura Magic Print, Onești, 2006;
- [5] https://ro.wikipedia.org/wiki/Provincia_otoman%C4%83_Kosovo, accesat în data de 28.07.2015;
- [6] <https://fotopoeziemuzica.wordpress.com/2008/06/11/problemele-fostei-iugoslavii-2-conflictul-din-kosovo-1998-1999/>, accesat în data de 28.07.2015;
- [7] <https://ro.wikipedia.org/wiki/KFOR>, accesat în data de 29.07.2015.